

Riksadvokaten i Norge
Postboks 2102 Vik
0125 Oslo

Oslo, 30/10/2018

Mangelfull oppfølging av miljøkriminalitet

Miljøstiftelsen Bellona har gjennom en årrekke politianmeldt alvorlig miljøkriminalitet. Saksgangen i de anmeldte sakene som er håndtert hos politidistriktene, typisk med lite aktivitet opp mot en henleggelse enten som foreldet eller på bevisets stilling, er lett å tolke som systemsvikt i politiets håndtering av slik kriminalitet. Dette påpekte Bellona i 2012 overfor Riksadvokaten, som kalte inn til møte om saken med tilsynsmyndigheter, politi og statsadvokater.

Bellona satte stor pris på at saken ble tatt alvorlig av Riksadvokaten. Tendensene Bellona varslet om for seks år siden er dog dessverre ikke eliminert. Dette ble i dag illustrert med Øst politidistrikts uttalelser til [Aftenposten](#) vedrørende Statens stråleverns politianmeldelse av Institutt for energiteknikk (IFE) for ulovlig lagring av åtte tønner med flytende radioaktivt avfall i deponiet KLDRA Himdalen i Aurskog-Høland.

I saken opplyses at «Ifølge strålevernet medførte lagringen, som skjedde i 2013 og 2014, fare for kjemiske reaksjoner som kan føre til skade på beholderne. Dette kan igjen, på lang sikt, føre til forurensning.» Samtidig kan man lese at saken har ligget på vent siden anmeldelsen i februar. Øst politidistrikt begrunner dette med at «Vi har veldig få etterforskere akkurat nå. Det er ikke gjennomført noen avhør i saken, og dette er noe vi ventelig vil kunne se på først til neste år.»

Miljøstiftelsen Bellona vil bemerke at dette er en sak som må ansees som svært alvorlig. De ulovlige forholdene som her er anmeldt må ha inntruffet med overlegg som resultat av en bevisst handling.

Det er i tillegg fremkommet etter Strålevernets anmeldelse i februar at også andre forhold ved IFEs drift og aktivitet kan være ulovlige og bør etterforskes.

Som eksempel mener vi at den vanninntrenging som har funnet sted på IFEs anlegg på Kjeller med høyaktivt avfall kan medføre korrosjon på beholdere. Eventuell gjennomtrengning og kontakt med det radioaktive materialet kan i verste fall føre til brann eller eksplosjon med uønsket spredning av radioaktivitet. Et statlig tilsyn vil normalt ha høy terskel for å gå til politianmeldelse, og vi finner Øst politidistrikts uttalelser i saken oppsiktsvekkende og svært uheldige.

Bellona har forståelse for at det kan være utfordrende å bygge og opprettholde tilstrekkelig kompetanse i de enkelte politidistrikt til å håndtere alvorlig miljøkriminalitet. Særlig i arbeidet rettet mot miljøkriminalitet i petroleumsnæringen blir det tydelig at spesialtilfeller noen ganger krever mer kompetanse enn det jevne politikammer er i besittelse av. Dette er også noe Bellona påpekte i sitt hørings svar da nedleggelse av Økokrims miljøkrimavdeling var foreslått.

Manglende tidsmessig prioritering av alvorlig miljøkriminalitet fins det imidlertid få unnskyldninger for. Å begrunne dette i at «Vi har veldig få etterforskere akkurat nå», fremstår i Bellonas øyne både arrogant og alarmerende. Slike uttalelser inngir liten tillit til politidistriktets vilje og evne til å gjennomføre den nødvendige etterforskning av miljøkriminalitet.

I den politiske plattformen for sittende regjering, Jeløya-plattformen, heter det at «Regjeringen vil styrke innsatsen mot miljøkriminalitet både nasjonalt og internasjonalt». Bellona anmoder i lys av dette Riksadvokaten om å gjennomgå de enkelte politidistriktets prioritering av alvorlig miljøkriminalitet.

Med vennlig hilsen

Frederic Hauge
Daglig leder og stifter
Miljøstiftelsen Bellona